

SAMSPIL MELLEM CIVILE SAGER OG STRAFFESAGER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Resultat af civil sag blev lagt til grund for straffesag om lovlighed af trappe og hængekøjestolper inden for strandbeskyttelseslinjen.

En sommerhusejer i Liseleje med grund ud til kysten havde opført en trappe ned til stranden samt placeret nogle hængekøjestolper på sin grund.

Trappen og stolperne var placerede inden for strandbeskyttelseslinjen og var opført uden, at sommerhusejeren havde fået dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til det.

Sommerhusejeren anlagde civilt søgsmål mod myndighederne for at få dem til at anerkende lovligheden af installationerne. Østre Landsret fastholdt myndighedernes afslag på dispensation, men sommerhusejeren nægtede alligevel at følge et påbud fra myndighederne om fjernelse af trappen og stolperne.

Sagen blev derfor til en straffesag, hvor Østre Landsret igen fik mulighed for at tage stilling til lovligheden af installationerne.

Landsretten lagde til grund, at lovligheden af installationerne allerede var blevet afgjort af landsretten i den civile sag, og sommerhusejeren blev idømt tvangsbøder, indtil lovliggørelse har fundet sted.

Sagen viser således samspillet mellem civile sager og straffesager.

Myndighederne har en skærpet bevisbyrde i straffesager, og domstolene prøver i straffesager –

i modsætning til civile sager – myndighedernes skøn fuldt ud. Sagen viser imidlertid, at domstolene ikke kan forventes at foretage en fuldstændig prøvelse, selvom der er tale om en straffesag, hvis et forhold allerede har været pådømt af domstolene i et civilt søgsmål.

Her kan du læse Østre Landsrets [dom](#) samt Natur- og Miljøklagenævnets forudgående [afgørelse](#) i sagen, sag NMK-500-00526.

Nedenfor kan du læse mere om sagen og vores kommentarer til denne.

Du kan også læse denne artikel om forskellen i domstolenes prøvelsesintensitet, alt efter om der er tale om en civil sag eller en straffesag:

["Omlægning af bevisbyrde"](#)

Sagen

Sommerhusejeren i sagen havde siden 2008 fået prøvet lovligheden af en række bebyggelser og installationer på hans grund. De var alle opført inden for strandbeskyttelseslinjen, men uden de fornødne dispensationer.

Det daværende Naturklagenævn gav dispensation til visse af installationerne men ikke alle. Sommerhusejeren indbragte derfor nævnets afgørelse for domstolene, først Retten i Hillerød og derefter Østre Landsret, som afsagde dom i juli 2013. Resultatet af domstolsprøvelsen blev, at sommerhusejeren kunne beholde en tennisbane, men han skulle fjerne en skræntterrasse, en skrænttrappe, skiltning og hængekøjestolper.

Ejeren fjernede skræntterrassen og skiltene men ville ikke fjerne skrænttrappen og hængekøjestolper.

Han bad Natur- og Miljøklagenævnet genoptage sagsbehandlingen fsva. skrænttrappen.

Sommerhusejeren begrundede anmodningen med, at der tidligere havde været en trappe det pågældende sted, og at der i andre sager var givet dispensation til skrænttrapper.

Natur- og Miljøklagenævnet udtalte, at der med landsrettens dom var gjort op med spørgsmålet, om trappen skulle betragtes som nyanlæg eller ikke. Hvad angik de andre sager, som sommerhusejeren henviste til, fandt nævnet, at disse på væsentlige punkter var forskellige fra sommerhusejerens. Der var derfor ikke sket usaglig forskelsbehandling.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1
"Der må ikke foretages ændring i tilstanden af strandbredder eller af de arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen, jf. stk. 2. Der må f.eks. ikke placeres bebyggelse, ske beplantning eller terrænændringer, etableres hegn eller placeres campingvogne og lign., og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel."

Da sommerhusejeren fortsat ikke fjernede skrænttrappen og hængekøjestolperne, blev sagen

overdraget til politiet, og sagen blev til en straffesag mod sommerhusejeren. Denne sag blev også prøvet af både byret og landsret.

Østre Landsret udtalte ved dom af 9. marts 2017, at landsretten allerede ved dommen fra juli 2013 havde taget stilling til, om skrænttrappen og hængekøjestolperne var lovligt opført.

Landsretten fandt ligesom Natur- og Miljøklagenævnet ikke, at der var sket forskelsbehandling af sommerhusejeren.

Landsretten pålagde ham at betale en bøde på 10.000 kr. og månedlige tvangsbøder på 5.000 kr., fra 1. juni 2017, indtil lovliggørelse har fundet sted.

Kommentar

Strandbeskyttelseslinjen forvaltes restriktivt af myndighederne, og der er derfor begrænsede muligheder for at bebygge eller opføre installationer inden for beskyttelseslinjen.

Folketinget vedtog dog for nyligt en række lempelser af strandbeskyttelseslinjen ved en ændring af naturbeskyttelsesloven. Ændringerne gælder fra 10. juni 2017, og du kan læse om dem i denne artikel: "[Ændring af naturbeskyttelsesloven](#)".

Ændringerne giver bl.a. en umiddelbar ret til at placere mindre installationer, bygninger mv. i en afstand af op til 10-15 meter fra eksisterende bebyggelse, uden dispensation er nødvendig. Hvis afstandskravet ikke er opfyldt, giver lovændringerne lempet mulighed for at få dispensation til sådanne installationer, bygninger mv.

Alt efter sommerhusejerens placering af hængekøjestolperne må disse følgelig nu anses for tilladt uden dispensation, eller der kan forventes meddelt dispensation til disse.

Skrænttrappen er imidlertid en større installation, og der er ved lovændringen ikke sket ændringer af dispensationspraksis for denne type installationer.

Sommerhusejeren kan derfor kræve en fornyet vurdering af lovligheden af stolperne men ikke af skrænttrappen.

Dommen viser i øvrigt samspillet mellem civile sager og straffesager.

Østre Landsret lægger sin tidligere dom i den civile sag til grund for dommen i straffesagen uden nærmere prøvelse.

Normalt foretager domstolene i straffesager en skærpet prøvelse i af myndighedernes afgørelser. Hvis sommerhusejeren ikke havde anlagt et civilt søgsmål, kunne han derfor have forventet en skærpet domstolsprøvelse af sagen, da der er tale om en straffesag, jf. ovennævnte artikel "Omlægning af bevisbyrde".

Når sommerhusejeren vælger at "gå hele vejen" og tage en straffesag, burde han derfor ikke først have anlagt et civilt søgsmål mod Naturklagenævnet men i stedet have taget straffesagen med det samme for at opnå fordelene ved de skærpede beviskrav i straffesager.

© 2021 - SEGES Projektsitet